

## **PM för vårsådda sortförsök 2014**

|                               |               |
|-------------------------------|---------------|
| <b>Utsädesmängder</b>         | <b>sid 2</b>  |
| <b>Gradering av sjukdomar</b> | <b>sid 3</b>  |
| <b>Gradering av mognad</b>    | <b>sid 5</b>  |
| <b>Vårvete, sortförsök</b>    | <b>sid 6</b>  |
| <b>Vårkorn, sortförsök</b>    | <b>sid 7</b>  |
| <b>Havre, sortförsök</b>      | <b>sid 8</b>  |
| <b>Ärter, sortförsök</b>      | <b>sid 9</b>  |
| <b>Åkerböna, sortförsök</b>   | <b>sid 10</b> |
| <b>Ekoförsök, vårsäd</b>      | <b>sid 11</b> |
| <b>Ekoförsök åkerböna</b>     | <b>sid 12</b> |
| <b>Ekoförsök ärter</b>        | <b>sid 13</b> |

**PM för svampbehandling skickas separat, men finns också i slutet av detta PM**

**UTSÄDESMÄNGDER I SORTFÖRSÖKEN**  
**MÄRKNING R7-, L7-, OCH D7-.**  
**OS7-, VSO7-**

Antal grobara kärnor/frön som skall sås per m<sup>2</sup> är följande:

| År                 | 1991 | 1992       | 93-99      | 2000      | 2001       | 2005 | 2008       | 2010 | 2013--     |
|--------------------|------|------------|------------|-----------|------------|------|------------|------|------------|
| Vårvete            | 600  | 600        | <b>550</b> | 550       | 550        | 550  |            | 550  |            |
| Korn               | 400  | <b>350</b> | 350        | 350       | 350        | 350  |            | 350  |            |
| Vårrågvete         | -    | -          | -          | -         | -          | 350  |            | 350  | <b>550</b> |
| Havre              | 525  | <b>500</b> | 450        | 450       | 450        | 450  |            | 450  |            |
| Ärter              | 115  | <b>100</b> | 100        | 100       | 100        | 100  |            | 100  |            |
| Åkerböna           | 60   | 60         | 60         | <b>55</b> | 55         | 55   |            | 55   |            |
| Lupin, vit/gul/blå | -    | -          | -          | -         | 100        | 100  |            | 100  |            |
| Vårraps            | 300  | 300        | 300        | 300       | <b>240</b> | 240  | <b>200</b> | 200  |            |
| Vårrybs            | 350  | 350        | 350        | 350       | <b>275</b> | 275  | ?          |      |            |
| Vitsenap           | 300  |            |            |           | 240        | 240  |            |      |            |
| Oljelin            |      |            |            |           | 600        | 600  | <b>700</b> | 700  |            |

| År              | Före 1989 | 1991       | 92-00      | 2001----- OBS, anpassning sen sådd |
|-----------------|-----------|------------|------------|------------------------------------|
| Höstvete        | 450       | 450        | <b>400</b> | 400                                |
| Höstråg         | 600       | <b>450</b> | <b>350</b> | 350                                |
| Hybridråg       | 600       | <b>450</b> | <b>350</b> | 350                                |
| Rågvete         | 450       | 450        | <b>400</b> | 400                                |
| Höstkorn        | 400       | 400        | 400        | 400                                |
| Höstraps        |           |            | 2008       |                                    |
| A. Linjesorter  |           |            | 80         |                                    |
| B. Hybridsorter |           |            | 60         |                                    |

Exempel med vårkorn:

tkv 50,2 g, grobarhet 95 % ger  $(50,2 \times 350)/95 = 185$  kg/ha

yta 30 m<sup>2</sup>

Utsäde till en ruta:  $\frac{\text{ant. grobara kärnor per m}^2 \times \text{tkv} \times \text{ytan}}{\text{grobarhet} \times 10\,000}$

$$= \frac{350 \times 50,2 \times 30}{95 \times 10\,000} = 0,55 \text{ kg per ruta} = 2,21 \text{ kg per försök med 4 block.}$$

OBSERVERA! Utsädesmängden är i normalfallet angiven på etiketterna i kg/ha och skall således bara multipliceras med rutstorleken i m<sup>2</sup> och delas med 10 000 för att få rätt mängd till parcellen.

Se även PM för anpassning till sen sådd av höstsäd.

## Kodnyckel och tidpunkt för graderingar av sjukdomar i sortförsöken

OBS år 2014 rapporteras alla data från fältförsöken direkt till NFTS se särskild beskrivning. Dessa koder används inte utan titta efter parametrarna i PC-markförsök under flik "Mättidpunkter och mätvärden". OBS alla analysdata rapporteras in som tidigare, dvs. läggs inte in i NFTS utan det görs av SLU.

Efter sjukdomen anges sidhänvisning till "Skadegörare på lantbruksgrödor", LT, 1994. Alfabetisk kod i datasystemet anges.

**Observera att en del koder innehåller en punkt (.) och att några koder inte överensstämmer med koderna i manualen.**

| Stråsäd                                                                           | Tidpunkt                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <u>Utvintringsskador, höstsäd. Graderas som procent angripet bestånd:</u>         |                                                                                                              |
| Snösmögel, <b>MICNNI</b> sid. 18                                                  | Omedelbart efter snösmältningen - tillväxten börjar                                                          |
| Trådklubba, <b>TYPHSP</b> sid. 20                                                 | " -                                                                                                          |
| Stråknäckare, <b>PSEUHE</b> sid. 21                                               | " -                                                                                                          |
| <u>Insekter och virus. Graderas som procent angripna plantor:</u>                 |                                                                                                              |
| Fritfluga, <b>OSCISP</b> (havre, vårvete) sid. 47                                 | Strax före stråskjutning                                                                                     |
| Dvärgskottsjuka, <b>DWA</b> (havre) sid. 44                                       | 0-2 veckor efter axgång                                                                                      |
| Rödsot, <b>DYS</b> (havre) sid. 45                                                | 3-4 veckor efter axgång                                                                                      |
| <u>Bladsvampar. Gradering, se nedan:</u>                                          |                                                                                                              |
| Mjöldagg, <b>ERYSGR</b> sid. 26                                                   | Före eller vid axgång                                                                                        |
| Gulrost vete, rågvete: <b>PUCGST</b> sid. 39                                      | 0-2 veckor efter axgång                                                                                      |
| Bladfläcksjuka, <b>DRECSP</b> (v, ko, ha) sid. 29, 31, 32                         | 3-4 veckor efter axgång                                                                                      |
| Sköldfläcksjuka, <b>RHYNSE</b> (korn, råg) sid. 33                                | " -                                                                                                          |
| Brunrost vete, råg: <b>PUCCRE</b> sid 40                                          | " -                                                                                                          |
| Kronrost havre: <b>PUCCCA</b> sid 41                                              | " -                                                                                                          |
| Kornrost: <b>PUCCHD</b> , sid 42                                                  | " -                                                                                                          |
| Brunfläcksjuka vete, <b>LEPTNO.LF</b> , sid. 24                                   | " -                                                                                                          |
| Svartpricksjuka, Sept. tritici, (vete, rågvete) <b>SEPTTR</b> , sid 23            | " -                                                                                                          |
| <u>Strå/ax/sotsvampar. Graderas som procent angripna plantor:</u>                 |                                                                                                              |
| Svartrost, alla grödor, <b>PUCCGR</b> sid. 38                                     | 3-4 veckor efter axgång                                                                                      |
| Vita ax, <b>EP.WT</b> Försök ange orsaken ELLER                                   | då grödan börjar mogna (innan axen börjar gulna)                                                             |
| Gradera om möjligt skadegöraren:                                                  |                                                                                                              |
| Stråknäckare, <b>PSEUHE</b> sid. 21                                               | " -                                                                                                          |
| Rotdödare, <b>GAEUGR</b> sid. 23                                                  | " -                                                                                                          |
| Axfusarios, <b>FUSACU</b> sid 19                                                  | " -                                                                                                          |
| Stinksot, <b>TILLCA</b> sid 34, Dvärgstinksot, <b>TILLCO</b> , sid. 35            | " -                                                                                                          |
| Hårdsot, <b>USTIHA</b> , sid 36                                                   | " -                                                                                                          |
| Flygsot på korn, <b>USTINH</b> , sid 36, Flygsot på havre, <b>USTIAV</b> , sid 37 | " -                                                                                                          |
| Mjöldryga, <b>CLAVPU.X</b> , sid. 42                                              | När rågen är mogen. Antal drygor räknas per parcell, eller vid stor förekomst, på en mindre yta som då anges |

### Oljeväxter

Frostskador och Vattenskador

När tillväxten börjar

Bomullsmögel, **SCLESC** sid. 78 och PM

Begynnande mognad, stjälken har fortf. viss grönfärgning

Phomaröta = torröta, **PHOMLI** sid. 82

"-

Kransmögel, ("Äkta" vissnesjuka), **VERTDA** sid. 81

"-

Ljus Bladfläck (Cylindrosporium), **CYLICO** sid. 84

"-

Alternaria, **ALTEBA** sid. 80

Skidor gulnande

### Trindsäd

Chokladfläcksjuka åkerböna, **BOTRSP**, sid 134

Juli-augusti

Ärtotröta,

"-

Bladsvampar graderas i obehandlat på den bladnivå, där de tydligaste sortskillnaderna finns, vanligen blad 2 uppfifrån räknat. Alternativt väljs blad 1 eller 3. Ange angripen bladyta i procent för resp. sjukdom. Olika sjukdomar kan framträda olika starkt på olika bladnivåer. **OBS:** Graderas flera bladnivåer parallellt, **MÅSTE** den bladnivå som skall ingå i sammanställningarna **OVILLKORLIGEN** kodas med den **KOD** som står här ovan och på **framsidan** av fältkortet. Samma gäller om gradering av samma sjukdom görs vid flera tillfällen. Den gradering som skall ingå, **KODAS** med **enkel normal-kod**, t.ex. **ERYSGR**, dvs. **utan tillägg** av bladnivå eller datum. Gå först igenom hela försöket för att få en uppfattning om angreppsnivån. Börja sedan gradera. Gör bedömningen snabbt, tveka inte!

**Finns inga sortskillnader**, utan alla har samma nivå, 50, 50, 60, 50, osv., vid t.ex. angrepp av Bladfäcksjuka, **gradera inte**, men gör en anteckning på fältkortets framsida: "Bladfläcksjuka, samtliga sorter 50-60%."

Finns inga angrepp, notera även detta på fältkortets framsida. Det viktiga är att kunna få en uppfattning om vilka sorter som är mest mottagliga i relation till de minst mottagliga. Försök hitta de bra och de dåliga sorterna, då har Du löst graderingsuppgiften!

**OBS. SKRIV INTE TEXT I GRADERINGSKOLUMNEN! DET GER VÄRDET = 0**

## Gradering av mognad (= gulumognad)

(Efter Gesslein, S., 1959; Stråsådens mognadsförlopp och skördemetoderna).

**OBS. Sättet att notera mognadsdatum ställer ofta till besvär. Mognaden måste anges i datumform månad-dag, t.ex. 0815. Alla andra sätt att skriva datum, t.ex. 15/8 eller enbart 15, gör att mognadsgraderingen inte går in i databasen. Graderingen måste göras ledvis, dvs. i ett block i ett obehandlat försök och i två upprepningar i ett försök med både obehandlade och behandlade led. Görs graderingen rutvis beräknas medeltal och på t.ex. 0731 och 0801 blir medeltalet 0781, dvs. den 81 juli!**

Vid **mjölkumognad** (MM) börjar plantan att gulna. Kärninnehållet är tjockflytande och påminner genom sin vita färg om mjölk, därav beteckningen. Färgen beror på en kraftig inlagring av stärkelse. Kärnan är helt grön. Vattenhalten ligger i allmänhet mellan 50-60%. Grodden är färdigbildad, och kärnan anses grobar, även om grobarheten lätt förloras.

**Gulumognad** (GM) inträffar då klorofyllet är nedbrutet, och plantan antar en gul färg. Den enda gröna färg som accepteras är på de övre lederna. Vattenhalten i kärnan är då ca 30-35%, och all inlagring i kärnan är avslutad. Kärnan är degig och seg, men samtidigt något spröd, vilket gör att den kan brytas över nageln. Viktigaste karaktär: **Ingen grön färg i bukfåran på kärnan.**

Skillnader finns dock mellan växtslagen, vilket gör att man ibland måste se på halmens färg och ibland på kärnans färg:

Höstråg. Den blågrå kärnfärgen hos råg kan förväxlas med klorofyllets färg. Stråets färg blir därför ofta avgörande, dvs. rågen är gulumogen då halmen är gul-gulbrun.

Havre. Det omvända förhållandet gäller för havre. Halmen kan ofta vara något grön när kärnorna och vipporna har gultnat. Gulumognaden avgörs således av kärnfärgen.

**Fullmognad** (FM) kan vid vackert väder inträffa ganska snart efter GM. Kärnan kan inte längre brytas, vattenhalten är 15-18%.

### GM hos höstvet.

Vid GM har all grön färg försvunnit utom på stråets övre leder. Vattenhalt 30 %.  
Säkraste karaktär: Ingen grön färg i kärnans bukfåra.

### GM hos vårvete.

Ojämnare mognad jämfört med höstvet, men alla kärnor skall sakna klorofyll. Vattenhalt 30 %. Övre bladslidor kan i enstaka fall vara gröNFLäckiga. Övre leder något gröna.

### GM hos höstråg.

Bukfåran utan klorofyll. Detta ses bäst om man bryter kärnan, den blågrå färgen kan förväxlas med klorofyllet. Vattenhalt 30 %. Halmen gul-gulbrun med övre leder något gröna.

### GM hos korn.

Agnarna helt gula. Bladslidorna kan vara gröNFLäckiga vid lederna. Bukfåran utan grön färg på samtliga kärnor hos huvuddelen av skotten. Vattenhalt 30 %.

### GM hos havre.

Gulumognaden hos havre är oftast ojämn. Kärnorna i vippans topp är ofta i det närmaste fullmogna, medan de i vippans bas är mycket mjuka. Den skalade kärnan är ljusgul, seg och böjlig samt kan lätt brytas. Vattenhalt 25 %. Bladen är i allmänhet gula medan bladslidorna är rödgula och ofta något gröna nere vid lederna.

## **PM för sortförsök med vårmete L7-301, sort-behandling**

|                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Placering:</i>                           | Rikssorterna ingår i fem försök av länsförsöken L7-301.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <i>Utsäde:</i>                              | Beställs av regionansvarige från/genom resp. förädlare.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <i>Utsädesmängd:</i>                        | Enligt uppgift på etiketterna. Motsvarar 550 grobara kärnor per m <sup>2</sup> .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <i>Sådd och gödsling:</i>                   | Sådden utförs i för trakten normal tid. OBS! Glöm ej skyddsrutorna.<br>Försöket gödslas med gårdens N-giva. <b>OBS! Svavelbrist</b> får ej förekomma.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <i>Ogräs-bekämpning:</i>                    | Skall utföras rent rutinmässigt i försöken. Följ senaste upplagor av bekämpningshandböcker.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <i>Behandling mot svampar och insekter:</i> | Besprutning mot svampar/insekter skall göras enligt <b>särskilt utsända anvisningar</b> .<br>Avsikten är att få en uppfattning om sorternas avkastningspotential.<br>Svampbehandlingen kan ske rutvis eller blockvis.<br>I det senare fallet måste skyddsrutor sås mellan obehandlade/behandlade block.<br>Behandla block II och III. Insektsbehandling skall göras i samtliga block.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <i>Skörd:</i>                               | Vid stor sortskillnad i mognadstid kan det bli nödvändigt med olika skördetidpunkter.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <i>Anteckningar graderingar:</i>            | <ol style="list-style-type: none"><li>1. <i>Planttäthet.</i> Allmän inspektion efter uppkomsten. Gradering utförs endast om stora skillnader föreligger för flera rutor.</li><li>2. <i>Mognad.</i> Tidpunkt för bindarmognad (gulmognad) uppskattas, dvs. då enl. def. allt klorofyll är nedbrutet i bukåran på kärnan.<br/><b>OBS! Ange mognadstiden ledvis i datumform</b>, månad-dag, t.ex. 0827.<br/>Andra graderingssätt kan inte användas i datasystemet.<br/>Mognadsgraderingen är viktig. Graderingen måste göras vid gulmognad och kan inte utföras vid skörd. Mer än en inspektion kan behövas.</li><li>3. <i>Stråstyrka.</i> Uppskattas vid skörd. 0-100, (0=helt nedliggande, 100=fullt upprätt).</li><li>4. <i>Stråbrytning.</i> Vid förekomst av stråbrytning graderas denna särskilt. (0 = ingen stråbrytning, 100 = alla strån brutna).</li><li>5. <i>Längden</i> mäts i cm rutvis, en mätning per ruta, när beståndet är fullt utvuxet.</li><li>6. <i>Sjukdomar.</i> Inträffar angrepp av sjukdomar och parasiter skall detta alltid antecknas.<br/>Om angreppen är möjliga att gradera, skall detta utföras enligt följande:<br/>Gradera på den bladnivå, där de tydligaste sortskillnaderna finns, vanligen blad 2.<br/>Alternativt väljs blad 1 eller 3. Ange angripen bladyta i procent för resp. sjukdom.<br/>Olika sjukdomar kan framträda olika starkt på olika bladnivåer. <b>OBS:</b> Graderas flera bladnivåer parallellt, <b>MÅSTE</b> den bladnivå som skall ingå i sammanställningarna <b>OVILLKORLIGEN</b> kodas med den <b>KOD</b> som står på <b>framsidan</b> av fältkortet.<br/>Samma gäller om gradering av samma sjukdom görs vid flera tillfällen. Den gradering som skall ingå, <b>KODAS</b> med <b>enkel normal-kod</b>, t.ex. ERYSGR, dvs. utan tillägg av bladnivå eller datum. Se även <b>särskild graderings-PM</b>.</li><li>7. <i>Diverse.</i> Allt övrigt av betydelse för tolkningen av försöksresultaten skall antecknas, såsom ev. skador, onormala tillväxtbetingelser, drösning osv.</li></ol> |
| <i>Provtagningar:</i>                       | <i>Jordprov.</i> Jordart och pH skall bestämmas i försöket.<br><i>Kärnprov.</i> Prover uttas och vägs in enligt regionala anvisningar. Rutinanalys av vattenhalt, renhet, rymdvikt, protein, stärkelse. Falltal och tusenkornvikt enl. regional beställning.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

## PM för sortförsök med korn, sort-behandling, L7-401-402

|                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Placering:</i>                           | I L7-401 ingår riksorter i 7 försök, La, Mc, N, R, BC, BC rikssorter.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <i>Utsäde:</i>                              | Beställs i regionförsöken av försöksutförarna från resp. sortrepresentant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <i>Utsädesmängd:</i>                        | Enligt uppgift på etiketterna. Motsvarar 350 grobara kärnor per m <sup>2</sup>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <i>Sådd och gödsling:</i>                   | Sådden utförs i för trakten normal tid. OBS! Glöm ej skyddsrutorna. Försöket gödslas med gårdens N-giva. <b>OBS! Svavelbrist</b> får ej förekomma.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <i>Ogräs-bekämpning:</i>                    | Skall utföras rent rutinmässigt i försöken. Följ senaste upplaga av aktuella bekämpningshandböcker.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <i>Behandling mot svampar och insekter:</i> | Besprutning mot svampar/insekter skall göras enligt <b>särskilt utsända anvisningar</b> . Avsikten är att få en uppfattning om sorternas avkastningspotential. Ev. riksförsök behandlas på samma sätt som regionala försök. Svampbehandlingen kan ske rutvis eller blockvis. I det senare fallet måste skyddsrutur sås mellan obehandlade/behandlade block. Behandla block II och III. Insektsbehandling skall göras i samtliga block.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <i>Skörd:</i>                               | Vid stor sortvis skillnad i mognadstid kan det bli nödvändigt med olika skördetider.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <i>Anteckningar graderingar:</i>            | <ol style="list-style-type: none"><li>1. <i>Planttäthet</i>. Allmän inspektion efter uppkomsten. Gradering utförs endast om stora skillnader föreligger för flera rutor.</li><li>2. <i>Mognad</i>. Tidpunkt för bindarmognad (gulgognad) uppskattas, dvs. då allt klorofyll är nedbrutet i bukåran på kärnan. OBS! Ange mognadstiden ledvis som månad-dag, t.ex. 0813. Andra graderingssätt kan inte användas i datasystemet. Mognadsgraderingen är viktig. Graderingen måste göras ledvis vid gulgognad och kan inte utföras i samband med skörden. Mer än en inspektion kan behövas.</li><li>3. <i>Stråstyrka</i>. Uppskattas vid gulgognad <u>och</u> vid skörd., 0-100, (0=helt nedliggande, 100=fullt upprätt).</li><li>4. <i>Stråbrytning</i>. Vid förekomst av stråbrytning graderas denna särskilt. (0 = ingen stråbrytning, 100 = alla strån brutna).</li><li>5. <i>Längden</i> mäts i cm rutvis, en mätning per ruta, när beståndet är fullt utvuxet.</li><li>6. <i>Sjukdomar</i>. Inträffar angrepp av sjukdomar och parasiter skall detta alltid antecknas. Om angreppen är möjliga att gradera, skall detta utföras enligt följande: Gradera på den bladnivå, där de tydligaste sortskillnaderna finns, vanligen blad 2. Alternativt väljs blad 1 eller 3. Ange angripen bladyta i procent för resp. sjukdom. Olika sjukdomar kan framträda olika starkt på olika bladnivåer. <b>OBS:</b> Graderas flera bladnivåer parallellt, <b>MÅSTE</b> den bladnivå som skall ingå i sammanställningarna <b>OVILLKORLIGEN</b> kodas med den <b>KOD</b> som står på <b>framsidan</b> av fältkortet. Samma gäller om gradering av samma sjukdom görs vid flera tillfällen. Den gradering som skall ingå, <b>KODAS</b> med <b>enkel normal-kod</b>, t.ex. ERYSGR, dvs. utan tillägg av bladnivå eller datum. Se även <b>särskild graderings-PM</b>.</li><li>7. <i>Diverse</i>. Allt övrigt av betydelse för tolkningen av försöksresultaten skall antecknas, såsom ev. skador, onormala tillväxtbetingelser, drösning osv.</li></ol> |
| <i>Provtagningar:</i>                       | <i>Jordprov</i> . Jordart och pH skall bestämmas i försöket.<br><i>Kärnprov</i> . Prover uttas och vägs in enligt regionala anvisningar. Rutinanalys av vattenhalt, renhet, rymdvikt, protein, stärkelse. Sortering och tusenkornvikt enl. regional beställning.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

## PM för sortförsök med havre, sort-behandling, L7-501-502

|                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>OBS:</i>                                 | Anläggs kompletteringsförsök med ett mindre antal sorter skall dessa i princip inte sjukdomsgraderas, längdmätas eller mognadsgraderas. Kontakta regionens verksamhetsledare ang. graderingsomfattning.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <i>Placering:</i>                           | I en del försök ingår rikssorter i L7-501.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <i>Utsäde:</i>                              | Beställs av regionansvarige från/genom resp. förädlare.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <i>Utsädesmängd:</i>                        | Anges i kg/ha på etiketterna. Motsvarar 450 grobara kärnor per m <sup>2</sup> .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <i>Sådd och gödsling:</i>                   | Sådden utföres i för trakten normal tid. OBS! Glöm ej skydds-rutorna. Försöket gödslas med gårdens N-giva. <b>OBS! Gödsling skall ske med svavelhaltigt medel vid risk för svavelbrist.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <i>Ogräs-bekämpning:</i>                    | Skall utföras rent rutinmässigt i försöken. Följ senaste upplaga av aktuella bekämpningshandböcker. <b>OBS! Lågdosmedel skadar vissa sorter!</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <i>Behandling mot svampar och insekter:</i> | Besprutning mot svampar/insekter skall göras enligt <b>särskilt utsända anvisningar</b> . Avsikten är att få en uppfattning om sorternas avkastningspotential. Svampbehandlingen kan ske rutvis eller blockvis. I det senare fallet måste skyddsrutor sås mellan obehandlade/behandlade block. Behandla block II och III. Insektsbehandling skall göras i samtliga block.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <i>Skörd:</i>                               | Vid stor skillnad i mognadstid kan det bli nödvändigt med olika skördetider för sorterna.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <i>Anteckningar graderingar:</i>            | <ol style="list-style-type: none"><li>1. <i>Planttäthet.</i> Allmän inspektion efter uppkomsten. Gradering utförs endast om stora skillnader föreligger för flera rutor.</li><li>2. <i>Mognad.</i> Tidpunkt för bindarmognad (gulgumnad) uppskattas dvs. då allt klorofyll är nedbrutet i kärnan. Halmen kan i vissa fall fortfarande ha grön färg. Ange mognaden i <u>datumform</u>, månad-dag, t.ex. 0827. <u>Gradera ledvis</u>. <b>Andra graderingssätt kan inte användas i datasystemet.</b> Mognadsgraderingen är viktig. Graderingen måste göras vid gulgumnad och inte vid skörd. Mer än en inspektion kan behövas.</li><li>3. <i>Stråstyrka.</i> Uppskattas vid skörd. 0-100, (0=helt nedliggande, 100=fullt upprätt).</li><li>4. <i>Stråbrytning.</i> Vid förekomst av stråbrytning graderas denna särskilt. (0 = ingen stråbrytning, 100 = alla strån brutna).</li><li>5. <i>Längden</i> mäts i cm rutvis, en mätning per ruta, när beståndet är fullt utvuxet.</li><li>6. <i>Sjukdomar.</i> Inträffar angrepp av sjukdomar och parasiter skall detta alltid antecknas. Om angreppen är möjliga att gradera, skall detta utföras enligt följande: Gradera på den bladnivå, där de tydligaste sortskillnaderna finns, vanligen blad 2. Alternativt väljs blad 1 eller 3. Ange angripen bladyta i procent för resp. sjukdom. Olika sjukdomar kan framträda olika starkt på olika bladnivåer. <b>OBS:</b> Graderas flera bladnivåer parallellt, <b>MÅSTE</b> den bladnivå som skall ingå i sammanställningarna <b>OVILLKORLIGEN</b> kodas med den <b>KOD</b> som står på <b>framsidan</b> av fältkortet. Samma gäller om gradering av samma sjukdom görs vid flera tillfällen. Den gradering som skall ingå, <b>KODAS</b> med <b>enkel normal-kod</b>, t.ex. ERYSGR, dvs. utan tillägg av bladnivå eller datum. Se även <b>särskild graderings-PM</b>.</li><li>7. <i>Diverse.</i> Allt övrigt av betydelse för tolkningen av försöksresultaten skall antecknas, såsom ev. skador, onormala tillväxtbetingelser, drösning osv.</li></ol> |
| <i>Provtagningar:</i>                       | <i>Jordprov.</i> Jordart och pH skall bestämmas i försöket.<br><i>Kärnprov.</i> Prover uttas och vägs in enligt regionala anvisningar. Rutinanalys av vattenhalt, renhet, rymdvikt, protein. Råfett, NDF och tusenkornvikt enl. reg. beställning.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

## PM för sortförsök med ärter. L7-610

**OBS:** Förekommer kompletteringsförsök med ett mindre antal sorter skall i princip dessa försök inte sjukdomsgraderas, längdmätas eller mognadsgraderas. Kontakta regionens verksamhetsledare ang. graderingsomfattning.

**Försöksplats:** För att undgå fågelskador måste försöket placeras i ett ärtfält eller omges med en bred skyddskant av ärter runt försöket.

**Utsäde:** L7: Beställs av länen. (R7: Beställs av VPE).  
**R7-sorter i H, Mc, R, BC, E.**

**Utsädesmängd:** Enligt uppgift på etiketterna eller enligt nedan, kg/ha:  
Beräknat med: 100 grobara frön per m<sup>2</sup>. (Tkv ≤ 300g och > 300 g)

| Grobarhet, % | Tusenkovvikt, g |         |         |         |         |         |         |         |      |
|--------------|-----------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|------|
|              | <180            | 181-200 | 201-220 | 221-240 | 241-260 | 261-280 | 281-300 | 301-320 | >320 |
| >95          | 175             | 195     | 215     | 235     | 255     | 275     | 295     | 320     | 340  |
| 91-95        | 185             | 205     | 225     | 250     | 270     | 290     | 310     | 335     | 360  |
| 85-90        | 195             | 215     | 240     | 260     | 285     | 310     | 330     | 355     | 375  |
| 81-85        | 205             | 230     | 255     | 275     | 300     | 325     | 350     | 375     | 400  |
| <80          | 220             | 245     | 270     | 295     | 320     | 350     | 370     | 400     | 425  |

**Gödsling:** Gödslas ej med kväve.

**Ogräs-bekämpning:** Skall utföras rent rutinmässigt i försöken. Följ senaste upplaga av aktuella bekämpningshandböcker.

**Parasit-bekämpning:** Utförs om behövt enligt aktuella handböcker

**Skörd:** När oliktidigt mognande sorter ingår i samma försök kan tidiga sorter behöva skördas före de sena sorterna.

**Fågelskador:** För att i största möjliga mån undgå fågelskador får inte försöket läggas för nära fältkanten. Vid risk för direkta angrepp sätts fågelskrämmor upp eller spänns blå plastband eller annan anordning runt försöket i god tid innan tidigaste sorten börjar matas.

**Drösning och spill:** Omedelbart efter skörd bestäms drösning och spill på 0,25 m<sup>2</sup> i mitten av den bortre ändan av rutan, ca 2 m in i rutan. Plocka upp och väg alla avfallna ärtor. Vikten i gram antecknas rutvis på fältkortet.

Ärtorna behöver ej räknas. **OBS! Koden för spill är LS.G**

**Anteckningar, graderingar:** Se fältkort! Notera särskilt **uppkomsten**, och gradera om skillnader finns mellan sorterna. Observera att **höjden vid skörd** skall mätas.

**Provtagningar:** *Jordprov.* Jordart och pH skall bestämmas i försöket.  
*Fröprov.* Prover uttas och vägs in enligt regionala anvisningar. Rutinanalys av vattenhalt, renhet, protein. Tusenkovvikt enl. regional beställning.

## PM för sortförsök med åkerböna. L7-613

|                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Försöksplats:</i>                  | Placeras på platser med vattenhållande tyngre jordar, ej sandjord eller mulljord.                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <i>Utsädesmängd:</i>                  | Enligt uppgift på etiketterna, kg/ha. Beräknat med 55 grobara frön/m <sup>2</sup> .                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <i>Gödsling:</i>                      | Gödslas ej med kväve.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <i>Ogräs-<br/>bekämpning:</i>         | Skall utföras rent rutinmässigt i försöken. Följ senaste upplaga av aktuella bekämpningshandböcker.                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <i>Parasit-<br/>bekämpning:</i>       | Utförs om behövt enligt aktuella handböcker.                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <i>Svamp-<br/>behandling:</i>         | Blockbehandling enligt särskild PM.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <i>Skörd:</i>                         | När oliktidigt mognande sorter ingår i samma försök kan tidiga sorter behöva skördas före de sena sorterna.                                                                                                                                                                                                                                            |
| <i>Drösning och<br/>spill:</i>        | Omedelbart efter skörd bestäms drösning och spill på 0,25 m <sup>2</sup> i mitten av den borte ändan av rutan, ca 2 m in i rutan. Plocka upp och väg alla avfallna bönor. Vikten i gram antecknas rutvis på fältkortet.<br>Bönorna behöver ej räknas. <b>OBS! Koden för spill är LS.G</b>                                                              |
| <i>Anteckningar,<br/>graderingar:</i> | Se fältkort! Notera särskilt <b>uppkomsten</b> , och gradera om skillnader finns mellan sorterna. Observera att <b>höjden vid skörd</b> skall mätas.                                                                                                                                                                                                   |
| <i>Provtagningar:</i>                 | <i>Jordprov.</i> Jordart och pH skall bestämmas i försöket.<br><i>Fröprov.</i> Prover uttas och vägs in enligt regionala anvisningar. Rutinanalys av vattenhalt, renhet. Tusenkornvikt enl. regional beställning.<br><b>OBS: Proteinhalten bör bestämmas eftersom åkerböna är en proteingröda. Analyserna är emellertid dyra och kan göras ledvis.</b> |

## **PM FÖR SORTFÖRSÖK MED SPANNMÅL I EKOLOGISK ODLING, L/R7-316-416-516**

|                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Allmänt</b>                      | Anteckna på fältkortet vilket <b>år fältet lades om, för-förfrukt</b> och ev. gödsling.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Plats</b>                        | Utlägges på gård där konstgödsel eller kemisk bekämpning ej användes.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Utsäde</b>                       | Översändes från resp. förädlare eller sortrepresentant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Utsädesmängd</b>                 | Anges på etiketterna i kg/ha. Beräknat med följande antal grobara kärnor per m <sup>2</sup> : Korn 350, Havre 450, Vårvete 550.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Nytt för 2014</b>                | I kornförsöken, R7-416, ingår i år två sortblandningar, <b>Led B</b> (Quench, Tamtam, Anakin och Tipple) samt <b>Led C</b> , Sortblandning 2 (Tipple och Propino).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Sådd</b>                         | Utföres i för trakten normal tid.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Gödsling</b>                     | Försöket gödslas som fältet i övrigt med godkända medel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Vägning av ogräs</b>             | Utföres då säden är ca 30 cm hög. Ogräset skall vägas, ej räknas.<br>Ogräset plockas från <b>två provrutor</b> om vardera 0,25 m <sup>2</sup> per försöksruta.<br>Ogräset från de två provrutorna <b>slås samman</b> , befrias från rötter och <b>vägs</b> . <b>Avlägsna</b> ev. enstaka, ej representativa "tunga" ogräs. Vikten i gram anges på det vanliga fältkortet. <b>Ange</b> även <b>namnen</b> på arterna i försöket.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Graderingar och anteckningar</b> | <ol style="list-style-type: none"><li>1. <b>Planttäthet.</b> Allmän inspektion efter uppkomsten. Gradering utföres endast om stora skillnader föreligger för flera rutor.</li><li>2. <b>Mognad.</b> Tidpunkt för bindarmognad (gulmognad) uppskattas. OBSERVERA! Mognadstiden skall anges i datumform, t ex 0827. Andra graderingsformer kan inte användas i datasystemet. Mer än en inspektion kan behövas.</li><li>3. <b>Stråbrytning, 0-100, (0= inga strån avbrutna, 100= att alla står).</b> Uppskattas vid skörd, även vid gulmognad. <b>Kod: STB = Stråstyrka vid skörd, %</b></li><li>4. <b>Stråstyrka, 0-100, (0=helt nedliggande, 100=fullt upprätt).</b> Graderas vid varje skördetillfälle, även vid gulmognad.<br/><b>Koder:</b><br/><b>STS.G90 = Stråstyrka vid gulmognad, %;</b><br/><b>STS.SH = Stråstyrka vid skörd, %</b></li><li>5. <b>Längd.</b> Längdmätning utföres efter axgång, ledvis</li><li>6. <b>Sjukdomar.</b> Inträffar angrepp av sjukdomar och parasiter skall detta alltid antecknas. Om angreppen är möjliga att gradera skall detta utföras och graderas enligt särskilt utsänt PM.</li><li>7. <b>Diverse.</b> Allt övrigt av betydelse för tolkningen av försöksresultaten skall antecknas, såsom eventuella skador, onormala tillväxtbetingelser, drösning osv.</li></ol> |
| <b>Provtagningar:</b>               | <b>Jordprov.</b> Generalprov av matjord. till regionalt laboratorium.<br><b>Kärnprov.</b> OBS! Provtagning <b>rutvis!</b> Insänds efter ev. förtorkning till regionalt laboratorium.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

## **PM R7/L7-614. Åkerböna, ekologisk odling**

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Allmänt</b>            | Anteckna på fältkortet vilket <b>år fältet lades om, för-förfrukt</b> och ev. gödsling.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Plats:</b>             | Försöket lägges på gård där konstgödsel eller kemisk bekämpning ej användes.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Skyddsrutor</b>        | Skyddsrutor skall sås med åkerböna.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Försöksplats</b>       | Helst i en åkerbönsodling, på <b>vattenhållande</b> jord. Tänk på att tidiga sorter skall kunna gå att <b>tröska tidigare</b> än de sena, anpassa parcellbredd efter tröskan.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Ympning</b>            | Åkerbönona behöver inte ympas.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Utsädesmängd</b>       | Enligt uppgift på etiketterna. Motsvarar 55 grobara frön per m <sup>2</sup> .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Uppkomst</b>           | Graderingen av uppkomsten är viktig och måste göras. Den visar om utsädet är dåligt. Är alla sorter fullständigt etablerade, räcker det med en anteckning på fältkortet.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Vägning av ogräs</b>   | Utföres då bönona är ca 30 cm höga. Ogräset skall ej räknas eller uppdelas artvis.<br><b>Endast totalvikten skall anges.</b> Ogräset plockas från <b>två provrutor</b> om vardera 0,25 m <sup>2</sup> per försöksruta. Ogräset från de två provrutorna <b>slås samman</b> , befrias från rötter och vägs. <b>Avlägsna</b> ev. enstaka, ej för försöket representativa "tunga" ogräs, t ex enstaka åkertistel. Totalvikten i gram av ogräset anges på det vanliga fältkortet. <b>Ange</b> även <b>namnet</b> på den/de dominerande art/arterna i försöket som helhet. |
| <b>Skörd</b>              | Sorterna mognar vid olika tidpunkt. <b>Tidiga sorter prioriteras</b> , skörda dessa när de är mogna, innan de drösar. Mycket sena sorter får ev. lämnas på fältet.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Höjd vid skörd</b>     | Beståndshöjden i cm bestäms i samband med skörden, om den avviker från den tidigare gjorda längdbestämmningen. Ange annars höjd = längd.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Drösning och spill</b> | Omedelbart efter försökets skörd bestämmes drösning och spill på 0,25 m <sup>2</sup> i mitten av den bortre ändan av rutan, ca 2 m in i rutan. På 0,25 m <sup>2</sup> uppluckas alla avfallna bönor. Dessa vägs och vikten i gram antecknas rutvis på fältkortet. OBS! Bönona skall inte räknas, endast <b>vägas</b> .<br><b>Kod: LS.G</b>                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Provtagning</b>        | <b>Jordprov.</b> Generalprov av matjord.<br><b>Fröprov.</b> OBS! Provtagning <b>rutvis!</b> Insänds efter ev. förtorkning till regionalt laboratorium. Rutvis analys av renhet och vattenhalt. <b>Proteinhalten bestäms ledvis.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

## **PM R7/L7-616. Ärter, ekologisk odling**

|                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Plats:</b>                   | Försöket lägges på gård där konstgödsel eller kemisk bekämpning ej användes.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Allmänt</b>                  | Anteckna på fältkortet vilket år fältet lades om, för-förfrukt och ev. gödsling.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Skyddsrutor</b>              | Skyddsrutor skall sås med ärter.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Utsädesmängd</b>             | Enligt uppgift på etiketterna. Motsvarar 100 grobara frön per m <sup>2</sup> .<br><b>OBS! I ledet med samodling sås havren (Belinda) med 50 kg/ha</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Uppkomst</b>                 | Graderingen av uppkomsten är viktig och måste göras. Den visar om utsädet är dåligt. Är alla sorter fullständigt etablerade, räcker det med en anteckning på fältkortet.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Vägning av ogräs och ärt</b> | Utföres då ärterna nått full höjd. Ogräset skall ej räknas eller uppdelas artvis.<br><b>Endast totalvikten skall anges.</b> Ogräset plockas från <b>två provrutor</b> om vardera 0,25 m <sup>2</sup> per försöksruta. Ogräset från de två provrutorna <b>slås samman</b> , befrias från rötter och vägs. <b>Avlägsna</b> ev. enstaka, ej för försöket representativa "tunga" ogräs, t.ex. enstaka åkertistel<br>Totalvikten i gram av ogräsen anges på det vanliga fältkortet. <b>Ange</b> även <b>namnet</b> på den/de dominerande art/arterna i försöket som helhet. |
| <b>Höjd vid skörd</b>           | Höjden i cm bestäms i samband med skörden, om den avviker från den tidigare gjorda längdbestämmningen.<br><br><b>Drösning och spill</b> Omedelbart efter försökets skörd bestämmes drösning och spill på 0,25 m <sup>2</sup> i mitten av den borte ändan av rutan, ca 2 m in i rutan. På 0,25 m <sup>2</sup> uppluckas alla avfallna frön. Dessa vägs och vikten i gram antecknas rutvis på fältkortet. OBS! Fröna skall inte räknas, endast <b>vägas</b> .<br><b>Kod: L.S.G</b>                                                                                       |
| <b>Provtagning</b>              | <b>Jordprov.</b> Generalprov av matjord.<br><b>Rutvisa fröprover.</b> Insänds till regionens laboratorium. Analys av renhet, vattenhalt, proteinhalt.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

# PM för blockbehandlingar i L7-SORT-försöken 2014

## VÅRGRÖDOR

Version 20140409

|                                                                                               | BLOCKmarkering | Behandling                      | Stadie   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|---------------------------------|----------|
| <b>Vårvete</b>                                                                                |                |                                 |          |
| <b>L7-0301</b>                                                                                | A              | Obehandlat                      |          |
|                                                                                               | B              | 0,25 l Flexity +                | st 31    |
|                                                                                               | B              | 0,125 l Forbel+                 | st 31    |
|                                                                                               | B              | 0,125 l Tilt                    | st 31    |
|                                                                                               | B              | 0,2 l Proline +                 | st 37-39 |
|                                                                                               | B              | 0,3 l Comet Pro                 | st 37-39 |
|                                                                                               | B              | 0,4 l Proline                   | st 55-59 |
| Vetemygga/bladlöss                                                                            | A+B            | 0,3 l Sumi Alpha                | st 55-59 |
| <b>Vårkorn</b>                                                                                |                |                                 |          |
| <b>L7-0401</b>                                                                                | A              | Obehandlat                      |          |
|                                                                                               | B              | 0,125 l Flexity                 | st 31    |
|                                                                                               | B              | 0,3 l Proline + 0,3 l Comet Pro | st 37-39 |
| Bladlöss                                                                                      | A+B            | 0,3 l Sumi Alpha                | st 37-39 |
|                                                                                               | B              | 0,3 l Proline                   | st 49-55 |
| <b>Havre</b>                                                                                  |                |                                 |          |
| <b>L7-0501/0502</b>                                                                           | A              | Obehandlat                      |          |
| Fritfluga                                                                                     | A+B            | 0,3 l SumiAlpha                 | st 11    |
| Bladlöss                                                                                      | A+B            | 0,3 l SumiAlpha                 | st 37-39 |
|                                                                                               | B              | 0,3 l Comet Pro+                | St 49-51 |
|                                                                                               | B              | 0,25 l Tilt+                    | St 49-51 |
|                                                                                               | B              | 0,25 l Forbel                   | St 49-51 |
| I försök med <u>tidig havre</u> reduceras doserna för svampbeh med 30 %. Alla block behandlas |                |                                 |          |
| <b>Ärter</b>                                                                                  |                |                                 |          |
| <b>L7-0610</b>                                                                                | A+B            | Gårdens svampbehandling         |          |
|                                                                                               | A+B            | Gårdens insektsbehandling       |          |
| <b>Åkerbönor</b>                                                                              |                |                                 |          |
| <b>L7-0613</b>                                                                                | A              | Obehandlat                      |          |
|                                                                                               | B              | 0,75 kg Signum                  | st 65    |
|                                                                                               | A+B            | Gårdens insektsbehandling       |          |

# PM för blockbehandlingar i L7-SORT-försöken 2014

Version 20140409

| HÖSTGRÖDOR         | BLOCKmarkering | Behandling                     | Stadie    |
|--------------------|----------------|--------------------------------|-----------|
| <b>Höstvete</b>    |                |                                | DC        |
| <b>L7-0101</b>     | A              | Obehandlat                     |           |
|                    | B              | 0,25 l Flexity+                | st 31     |
|                    | B              | 0,125 l Tilt +0,125 Forbel     | st 31     |
|                    | B              | 0,4 l Proline+                 | st 37-39  |
|                    | B              | 0,3 l Comet Pro+               | st 37-39  |
|                    | B              | 0,5 l Sportak                  | st 37-39  |
|                    | B              | 0,4 l Proline                  | st 55-59  |
| Vetemygga/bladlöss | A+B            | 0,3 l Sumi Alpha               | st 55 -59 |
| <b>Höstråg</b>     |                |                                |           |
| <b>L7-0201</b>     | A              | Obehandlat                     |           |
|                    | B              | 0,25 l Flexity+                | st 31     |
|                    | B              | 0,125 l Tilt+                  | st 31     |
|                    | B              | 0,125 l Forbel                 | st 31     |
|                    | B              | 0,4 l Proline+ 0,3 l Comet Pro | st 45-47  |
| Trips              | A+B            | 0,3 l Sumi Alpha               | st 45-47  |
|                    | B              | 0,2 l Acanto+                  | st 59-61  |
|                    | B              | 0,25 l Forbel                  | st 59-61  |
| <b>Rågvede</b>     |                |                                |           |
| <b>L7-0212</b>     | A              | Obehandlat                     |           |
|                    | B              | 0,25 l Flexity+                | st 31     |
|                    | B              | 0,125 l Forbel+                | st 31     |
|                    | B              | 0,125 l Tilt                   | st 31     |
|                    | B              | 0,4 l Proline+                 | st 37-39  |
|                    | B              | 0,3 l Comet Pro                | st 37-39  |
| Trips              | A+B            | 0,3 l Sumi Alpha               | st 45-47  |
|                    | B              | 0,125 l Tilt+                  | st 55-59  |
|                    | B              | 0,125 l Forbel                 | st 55-59  |
| <b>Höstkorn</b>    |                |                                |           |
| <b>L7-0215</b>     | A              | Obehandlat                     |           |
|                    | B              | 0,25 l Flexity+                | st 31     |
|                    | B              | 0,125 l Tilt+                  | st 31     |
|                    | B              | 0,125 l Forbel                 | st 31     |
|                    | B              | 0,4 l Proline+                 | st 45-47  |
|                    | B              | 0,3 l Comet Pro                | st 45-47  |
| Trips              | A+B            | 0,3 l Sumi Alpha               | st 45-47  |